

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 31 stycznia 2022 r.

Pozycja 30

POSTANOWIENIE z dnia 15 grudnia 2021 r. Sygn. akt Ts 75/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej G.K. w sprawie zgodności:

art. 64 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) oraz art. 2 ust. 1 i art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2018 r. poz. 75, ze zm.) w zakresie, w jakim „pozbawia on statusu strony (lub uczestnika postępowania) w postępowaniu cywilnym pełnomocnika ustanowionego przez Sąd z urzędu dla powoda lub pozwanego w postępowaniu procesowym (lub odpowiednio wnioskodawcy lub uczestnika w postępowaniu nieprocesowym) w postępowaniu wszczętym na podstawie [ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki], w przedmiocie skargi złożonej w imieniu własnym przez tego pełnomocnika na opóźnienie wydania przez Sąd postanowienia w przedmiocie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu”, z art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 16 kwietnia 2020 r. (data nadania) G.K. (dalej: skarżący), radca prawny działający w imieniu własnym, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący został pełnomocnikiem z urzędu, wyznaczonym przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w W., dla uczestniczki postępowania nieprocesowego prowadzonego w Sądzie Rejonowym w L. (sygn. akt [...]). W orzeczeniu kończącym to postępowanie sąd postanowił

zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki koszty postępowania. Szczegółowe wyliczenie tych kosztów pozostawił referendarzowi sądowemu. W związku z tym, że referendarz nie wydał tego postanowienia, skarżący wniósł do Sądu Okręgowego w W. IV Wydział Cywilny Odwoławczy skargę, w której domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania w powyższej sprawie oraz zasądzenia na jego rzecz od Skarbu Państwa kwoty 2 000 zł, a także wydania Sądowi Rejonowemu „zalecenia wydania przez referendarza sądowego odpowiedniego orzeczenia w przedmiocie wyliczenia kosztów postępowania, w szczególności wynagrodzenia dla pełnomocnika prowadzącego sprawę z urzędu”. Sąd Okręgowy postanowieniem z 29 stycznia 2020 r. (sygn. akt [...]) odrzucił skargę.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 18 listopada 2020 r. (doręczonym skarżącemu 1 grudnia 2020 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) doręczenie: a) kopii dokumentu potwierdzającego posiadanie przez skarżącego uprawnień do samodzielnego sporządzenia skargi konstytucyjnej, b) jednej kopii skargi wraz z załącznikami, c) odpisu lub poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii postanowienia Sądu Okręgowego w W. IV Wydział Cywilny Odwoławczy z 29 stycznia 2020 r. (sygn. akt [...]); 2) dokładne wyjaśnienie, w jaki sposób art. 64 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.) oraz art. 2 ust. 1 i art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2018 r. poz. 75, ze zm.) – w zakresie wskazanym w *petitum* skargi – naruszają prawa lub wolności skarżącego wynikające z powołanych jako wzorce kontroli art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; 3) dokładne uzasadnienie zarzutu niezgodności zakwestionowanych przepisów z prawami lub wolnościami konstytucyjnymi wynikającymi z art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

W piśmie procesowym z 8 grudnia 2020 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia, doręczając wymagane dokumenty. Wskazał również, w jaki sposób zakwestionowane przepisy naruszają jego prawa oraz przedstawił uzasadnienie zarzutu ich niekonstytucyjności.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W ocenie Trybunału skarga spełnia przesłanki przekazania jej do oceny merytorycznej.

2.1. Skargę sporządził we własnym imieniu radca prawny.

2.2. Przysługująca skarżącemu droga prawna została wyczerpana, ponieważ od postanowienia Sądu Okręgowego w W. IV Wydział Cywilny Odwoławczy z 29 stycznia 2020 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwykły środek zaskarżenia.

2.3. Skarżący dochował trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi zastrzeżonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

2.4. Prawidłowo został określony przedmiot kontroli, tj. art. 64 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) oraz art. 2 ust. 1 i art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2018 r. poz. 75, ze zm.).

2.5. Zakwestionowanym przepisom skarżący zarzucił pozbawienie go możliwości wniesienia skargi na przewlekłość postępowania w sprawie dotyczącej przyznania mu wynagrodzenia za prowadzenie sprawy jako pełnomocnik z urzędu, w którym to postępowaniu – jego zdaniem – posiada on legitymację materialną i procesową do występowania we własnym imieniu.

2.6. Skarżący wskazał, w jaki sposób – jego zdaniem – zakwestionowane w skardze przepisy naruszają powyższe prawa. W odniesieniu do art. 32 ust. 1 Konstytucji zarzucił nierówne traktowanie w stosunku do innych stron (uczestników) postępowania sądowego. Posiadając bowiem legitymację do występowania we własnym imieniu w postępowaniu dotyczącym przyznania mu wynagrodzenia za prowadzenie sprawy z urzędu, jest on pozbawiony uprawnienia do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania, które to uprawnienie przysługuje innym stronom postępowania. Uzasadniając naruszenie art. 45 ust. 1 Konstytucji skarżący podniósł, że pozbawienie go prawa do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania stanowi nie tylko pozbawienie go prawa do rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, ale także prawa do wydania orzeczenia w jego sprawie. Nie posiada on bowiem żadnych instrumentów procesowych, za pomocą których mógłby wyegzekwować swoje prawo do wydania orzeczenia

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.